

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen rehulaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 5/1998 vp rehulaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Eduskunta, jolle maa- ja

metsätalousvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 4/1998 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Rehulaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tavoite

Tämän lain tavoitteena on eläintuotannon ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden laadun turvaamiseksi edistää hyvälaatuisten ja turvallisten rehuvalmisteiden käyttöä sekä asianmukaisten tietojen antamista rehuvalmisteista.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten, liikkeeseen laskemiseen, käyttöön, maahan tuontiin ja maastavientiin sekä Suomen kautta tullaamatta kuljetettaviin rehuvalmisteisiin. Tämä laki koskee soveltuvin osin myös rehuvalmisteiden valmistusta omaan käyttöön ja rehuvalmisteiden käyttöä maatilalla.

Tämä laki ei koske rehuvalmisteita, joita käytetään tutkimuslaitosten eläinkokeissa.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rehuvalmisteella* rehua, rehun lisäainetta sekä lääkerohua;

2) *rehulla* rehuainetta, erityistä rehuainetta ja rehuseosta;

3) *rehuaineella* erilaisia rehuseosten valmistukseen tai esiseosten kantaja-aineiksi tarkoitettuja tai joko suoraan sellaisenaan tai jalostuksen jälkeen eläinten ruokintaan käytettäviksi tarkoitettuja kasvi- tai eläinperäisiä tuotteita tuoreena tai säilöttynä ja niiden teollisia johdannaisia sekä orgaanisia tai epäorgaanisia tuotteita, jotka voivat sisältää myös lisäaineita;

4) *erityisellä rehuaineella* tiettyjä teknisesti valmistettuja valkuaislähteinä suoraan tai epäsuorasti toimivia tuotteita, jotka on tarkoitettu käytettäviksi rehuvalmisteina tai rehuvalmisteissa;

5) *geenitekniikalla muunnetulla rehuaineella* rehuainetta, joka koostuu geenitekniikalla (377/1995) tarkoitettusta geenitekniikalla muunnetusta organismista, sisältää tällaista organismia tai on tuotettu sellaisesta organismista, jos voidaan tieteellisesti osoittaa, että arvioidut ominaisuudet, mu-

kaan lukien rehuaineen sisältämä geeni, eroavat tavanomaisen rehuaineen vastaavista ominaisuuksista;

6) *erityisravinnoksi tarkoitettulla rehulla* rehuseoksia, jotka erityisen koostumuksensa tai erityisen valmistusmenetelmänsä vuoksi erottuvat selvästi muista rehuista ja rehuseoksista sekä lääkerehuista ja joiden tarkoituksena on täyttää tiettyjä erityisiä ravitsemuksellisia tarpeita;

7) *rehun lisäaineella* aineita ja valmisteita, joita käytetään eläinten ruokinnassa parantamaan rehun raaka-aineiden tai eläintuotteiden ominaisuuksia, tyydyttämään eläinten ravitsemuksellisia tarpeita, edistämään eläintuotantoa vaikuttamalla erityisesti eläimen suoliston mikrobistoon tai rehujen sulavuuteen, tuomaan eläinten ravintoon aineita, jotka edistävät erityisiä ravitsemuksellisia tavoitteita, täyttämään ravitsemuksen hetkellisiä erityistarpeita tai estämään tai vähentämään eläinten ulosteiden aiheuttamia haittoja taikka parantamaan eläimen ympäristöä;

8) *lääkerekhulla* lääkevalmisteen ja rehun sekoitusta, joka on tarkoitettu annettavaksi eläimelle sairauden parantamiseksi, lievittämiseksi tai ehkäisemiseksi;

9) *rehuseoksella* eläinten ruokintaan 3—8 kohdassa tarkoitettujen rehuvalmisteiden seoksia;

10) *haitallisella aineella, tuotteella ja eliöllä* sellaisia rehuvalmisteissa olevia aineita, tuotteita tai eliöitä, jotka voivat aiheuttaa terveydellistä vaaraa eläimille tai eläintuotteiden kautta ihmisille taikka vaaraa ympäristölle;

11) *liikkeeseen laskemisella* tuotteiden hallussapitämistä niiden myyntiä varten, mukaan lukien tarjoaminen, tai muuta kolmansille osapuolille joko ilmaiseksi tai korvausta vastaan tapahtuvaa siirtoa varten sekä myyntiä ja muita siirtomuotoja;

12) *maahantuonnilla* tuontia muista kuin Euroopan unionin jäsenvaltioista;

13) *maastaviennillä* vientiä muihin kuin Euroopan unionin jäsenvaltioihin; sekä

14) *omavalvonnalla* rehuvalmistetta valmistavassa laitoksessa toimivan toiminnanharjoittajan omaa valvontajärjestelmää, jonka tarkoituksena on varmistaa, että liikkeeseen laskettava tai maatilalla tai muussa eläintuotantoyksikössä omaan käyttöön valmistettu rehuvalmiste täyttää sille asetetut vaatimukset.

2 luku

Rehuvalmisteet

4 §

Rehuvalmisteiden yleiset laatuvaatimukset

Valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen, käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä maahantuoda ja maastaviedä saa vain tämän lain vaatimukset täyttäviä rehuvalmisteita, jotka ovat aitoja, hyvälaatuisia ja turvallisia sekä tarkoitukseensa sopivia.

Eläinten ruokintaan käytettävä rehuvalmiste ei saa sisältää sellaisia määriä haitallisia aineita, tuotteita tai eliöitä, että sen käytöstä voi aiheutua eläintuotteisiin laatuvirheitä taikka vaaraa ihmisille, eläimille tai ympäristölle. Asianomainen ministeriö päättää tarkemmin haitallisten aineiden, tuotteiden ja eliöiden sallituista enimmäispitoisuuksista rehuvalmisteissa.

5 §

Rehuaineet

Valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen, käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä maahantuoda saa:

1) sellaisia rehuaineita, jotka asianomainen ministeriö on merkinnyt julkaisemaansa rehuaineita koskevaan luetteloon ja jotka täyttävät ministeriön asianomaiselle rehuaineelle tässä luettelossa asettamat vaatimukset; tai

2) muita kuin 1 kohdassa tarkoitettuja rehuaineita edellyttäen, että rehuaine erottuu selvästi luettelossa mainituista nimistä ja kuvauksista eikä johda harhaan sen ostajaa, muuta luovutuksensaajaa ja käyttäjää ja että siitä on tehty valvontaviranomaiselle sen antamien määräysten mukainen ilmoitus.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, asianomainen ministeriö voi terveydellisistä syistä kieltää tiettyjen rehuaineiden käytön.

6 §

Erityiset rehuaineet

Valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen, käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen tai eläinten ruokintaan sekä maahantuoda saa vain sellaisia erityisiä rehuaineita, jotka asianomainen ministeriö on merkinnyt julkaisemaansa erityisiä rehuaineita koskevaan luetteloon ja jotka täyttävät ministeriön asianomaiselle erityiselle rehuaineelle tässä luettelossa tai muutoin asettamat vaatimukset.

Ministeriö päättää tarkemmin 1 momentissa tarkoitettuun luetteloon merkitsemisen perusteista, luetteloon merkitsemistä koskevassa hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista ja hakemusmenettelystä.

7 §

Geeniteknikalla muunnetut rehuaineet

Geeniteknikalla muunnettua rehuainetta, joka sisältää lisääntymiskykyistä geeniteknikalla muunnettua organismia, saa valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen ja käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen tai eläinten ruokintaan vain, jos kyseinen geeniteknikalla muunnettu organismi on hyväksytty geeniteknikkalain mukaisessa käsittelyssä.

Asianomainen ministeriö voi päättää, että geeniteknikalla muunnettua rehuainetta, joka ei sisällä lisääntymiskykyistä geeniteknikalla muunnettua organismia, saa valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen ja käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen tai eläinten ruokintaan vain, jos sen turvallisuus ja käyttökelpoisuus on selvitetty. Selvityksessä tulee soveltuvin osin käyttää 1 momentissa tarkoitettua aineistoa.

Toiminnanharjoittajan, jonka tarkoitus on laskea liikkeeseen tässä pykälässä tarkoitettua rehuainetta, tulee toimittaa hyväksymistä koskeva tai muu vaadittava selvitys valvontaviranomaiselle. Ministeriö päättää tarkemmin siitä, miten tässä pykälässä tarkoitettujen selvitykset on tehtävä. Ministeriö pitää luetteloa tässä pykälässä tarkoitetuista rehuaineista.

8 §

Erityisravinnoksi tarkoitettut rehut

Valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen, käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen ja maahantuoda saa vain sellaisia erityisravinnoksi tarkoitettuja rehuja, jotka soveltuvat erityisen koostumuksensa tai valmistustapansa perusteella erityisiin ravitsemuksellisiin tarkoituksiin ja jotka täyttävät asianomaisen ministeriön tällaisista rehuista julkaisemassaan luettelossa tarkemmin asettamat vaatimukset.

9 §

Rehun lisäaineet

Valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen, käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen ja eläinten ruokintaan sekä maahantuoda saa vain sellaisia rehun lisäaineita, jotka asianomainen ministeriö on merkinnyt julkaisemaansa rehun lisäaineluetteloon ja jotka täyttävät ministeriön asianomaiselle lisäaineelle tässä luettelossa tai muutoin asettamat vaatimukset, jollei yhteisön lainsäädännöstä muuta johdu.

Lisäaine voidaan merkitä 1 momentissa tarkoitettuun luetteloon valmiste- ja valmistajakohtaisesti. Tällaista lisäainetta saa valmistaa ja laskea liikkeeseen vain toiminnanharjoittaja, joka on merkitty luetteloon valmistajaksi.

Ministeriö päättää tarkemmin 1 momentissa tarkoitettuun luetteloon merkitsemisen perusteista, luetteloon merkitsemistä koskevassa hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista ja hakemusmenettelystä.

10 §

Rehuseokset

Liikkeeseen laskemista varten valmistettava, liikkeeseen laskettava, eläinten ruokintaan käytettävä sekä maahantuotava rehuseos saa sisältää vain 5—9 §:ssä tarkoitettuja, niille säädetyt tai määrätyt vaatimukset täyttäviä rehuvalmisteita.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, asianomainen ministeriö voi terveydel-
 lisistä syistä kieltää tiettyjen rehuaineiden
 käytön rehuseoksissa.

Ministeriö voi tarvittaessa päättää tarkem-
 min rehuseosten tyyppinimityksistä.

11 §

Lääkerehut

Lääkerehun valmistukseen saa käyttää vain
 sellaista lääkevalmistetta, jonka lääkelaitos
 on lääkelain (395/1987) nojalla antamassaan
 myyntiluvassa tai muussa lääkevalmisteen
 kulutukseen luovuttamista koskevassa luv-
 sa hyväksynyt rehuaineisiin tai rehuseoksiin
 sekoitettavaksi.

Valmistaja ja jälleenmyyjä saavat luovut-
 taa lääkerhua vain eläinlääkärin kirjoitta-
 man lääkerhumääräyksen perusteella eläim-
 en omistajalle tai haltijalle.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa sääde-
 tään, lääkerhuihin sovelletaan rehuseoksia
 koskevia säännöksiä.

Asianomainen ministeriö päättää tarkem-
 min lääkerhun valmistamisesta, liikkeeseen
 laskemisesta ja määräämisestä.

12 §

Rehuvalmisteisiin rinnastuvat valmisteet

Asianomainen ministeriö voi, sen mukaan
 kuin Euroopan yhteisön säännökset edellyt-
 tävät, päättää tarkemmin tässä luvussa mai-
 nittuihin rehuvalmisteisiin rinnastuvien val-
 misteiden valmistuksesta liikkeeseen laske-
 mista varten, liikkeeseen laskemisesta, käy-
 töstä rehuvalmisteiden valmistukseen ja
 eläinten ruokintaan sekä maahantuonnista.

13 §

Tilapäiset rajoitukset

Jos on perusteltua syytä olettaa, että 6 §:n
 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa mai-
 nittuun luetteloon merkitty erityinen rehuai-
 ne tai rehun lisäaine voi aiheuttaa vaaraa
 ihmisten tai eläinten terveydelle taikka, mil-
 loin kysymys on rehun lisäaineista, vaaraa
 ympäristölle, asianomainen ministeriö voi
 tilapäisesti kieltää erityisen rehuaineen tai

rehun lisäaineen valmistuksen liikkeeseen
 laskemista varten, liikkeeseen laskemisen,
 käytön rehuvalmisteiden valmistukseen tai
 eläinten ruokintaan sekä maahantuonnin tai
 rajoittaa niitä.

3 luku

Toiminnanharjoittaminen

14 §

Ilmoitusvelvollisuus

Rehuvalmisteiden valmistusta liikkeeseen
 laskemista varten, liikkeeseen laskemista tai
 maahantuontia harjoittavan toiminnanharjoit-
 tajan on tehtävä valvontaviranomaiselle kir-
 jallinen ilmoitus toiminnastaan ja sen muu-
 toksista. Asianomainen ministeriö päättää
 tarkemmin ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä
 ja ilmoitusmenettelystä.

Valmistajan on varattava valvontavi-
 ranomaiselle tilaisuus tarkastuksen suoritta-
 miseen tuotantoyksiköissään ja muissa toimi-
 tiloissaan ennen toiminnan aloittamista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun toimin-
 nanharjoittajan on ilmoitettava valvontavi-
 ranomaiselle kasvintuotannon tarkastuskes-
 kuksen antamien ohjeiden mukaisesti tiedot
 rehuvalmisteista ja niiden valmistusmääristä
 sekä valmistukseen käytetyistä raaka-aineis-
 ta, liikkeeseen lasketuista ja maahantuoduis-
 ta rehuvalmisteista sekä niiden määristä.

Ministeriö voi, reheuteollisuutta, rehukaup-
 paa ja maatalouden tuottajajärjestöjä kuultu-
 aan, päättää, miten toiminnanharjoittajan
 tulee ilmoittaa antibioottisia rehun lisäaineita
 sisältävien rehuvalmisteiden tai lääkerhujen
 luovuttamisesta tuotantoeläinten kasvattajal-
 le, näiden valmisteiden käytön seurannan
 järjestämistä varten.

15 §

Tiedoston pitämisen velvollisuus

Toiminnanharjoittajan, joka valmistaa, las-
 kee liikkeeseen tai tuo maahan rehuvalmis-
 teita, on pidettävä tästä toiminnastaan tiedos-
 toa, josta tarvittaessa voidaan selvittää val-
 vontaa varten tarpeelliset tiedot. Asianomai-
 nen ministeriö päättää tarkemmin tiedoston
 sisällöstä ja järjestämisestä.

Ministeriö voi, rehuteollisuutta, rehukauppaa ja maatalouden tuottajajärjestöjä kuultuaan, päättää, miten toiminnanharjoittajan tulee pitää kirjaa tuotantoeläinten kasvattajalle luovutetuista antibioottisista rehun lisäaineista sisältävistä rehuvalmisteista ja lääke-rehuista luovutuskohteittain.

Toiminnanharjoittajan on vaadittaessa annettava valvontaviranomaiselle sekä valtuutetuille tarkastajille ja näytteenottajille kaikki valvontaa ja tarkastuksen suorittamista varten tarpeelliset tiedot.

16 §

Toiminnanharjoittajan laadunvalvontavelvollisuus

Toiminnanharjoittaja on velvollinen järjestämään toimintansa omavalvonnan. Omavalvontajärjestelmässä on tunnistettava ja luetteloitava erityisesti hygieenisen laadun kannalta rehuvalmisteiden valmistuksen ja käsittelyn kriittiset kohdat sekä järjestettävä niiden säännöllinen valvonta. Toiminnanharjoittajan omavalvonta voidaan järjestää myös valvontaviranomaisen hyväksymänä omavalvontana.

Asianomainen ministeriö voi antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten rehuvalmisteita valmistavan ja liikkeeseen laskevan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa omavalvonta.

17 §

Toiminnanharjoittajan hyväksyminen

Toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista haettava toiminnalleen valvontaviranomaisen hyväksyminen, jos tarkoituksena on:

1) valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen tai käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten asianomaisen ministeriön erikseen nimeämiä rehun lisäaineita ja näistä valmistettuja tuotteita;

2) valmistaa liikkeeseen laskemista varten tai laskea liikkeeseen erityisiä rehuaineita;

3) valmistaa liikkeeseen laskemista varten rehua sekoittamalla niihin sallittua enemmän haitallisia aineita, tuotteita tai eliöitä sisältäviä rehuaineita;

4) valmistaa liikkeeseen laskemista varten tai laskea liikkeeseen lääkerohuja; tai

5) valmistaa omaa käyttöä varten rehuvalmisteita, joissa on 1 kohdassa tarkoitettuja lisäaineita tai niistä valmistettuja tuotteita tai 3 kohdassa tarkoitettuja rehuaineita.

Hyväksymisen edellytyksenä on, että toimijoille, tuotantolaitteistolle, henkilöstölle, tuotannolle, varastoinnille ja dokumentaatiolle asetettavat terveys- tai ympäristövaaran ehkäisemiseksi ja tuotteiden laadun varmenttamiseksi tarpeelliset vähimmäisvaatimukset täyttyvät.

Lisäksi hyväksymisen edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja on järjestänyt toimintansa laadun varmentamisen valvontaviranomaisen hyväksymällä laadunvarmennusjärjestelmällä.

Ministeriö päättää tarkemmin hyväksymisen ehdoista, hyväksymistä koskevassa hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista ja hakemusmenettelystä.

18 §

Toiminnanharjoittajan rekisteröiminen

Toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista haettava rekisteröintiä valvontaviranomaiselta, jos tarkoituksena on valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskea liikkeeseen, käyttää rehuvalmisteiden valmistukseen liikkeeseen laskemista varten tai valmistaa omaa käyttöä varten rehuvalmisteita, joissa on asianomaisen ministeriön erikseen nimeämiä rehujen lisäaineita ja näistä valmistettuja tuotteita, joiden valmistajat, välittäjät ja käyttäjät ministeriö on määrännyt rekisteröitäviksi.

Rekisteröinnin edellytyksenä on, että toimijoille, tuotantolaitteistolle, henkilöstölle, tuotannolle, varastoinnille ja dokumentaatiolle asetettavat terveys- tai ympäristövaaran ehkäisemiseksi ja tuotteiden laadun varmenttamiseksi tarpeelliset vähimmäisvaatimukset täyttyvät.

Lisäksi rekisteröinnin edellytyksenä on, että toiminnanharjoittaja on järjestänyt toimintansa laadunvarmentamisen valvontaviranomaisen hyväksymällä laadunvarmennusjärjestelmällä.

Ministeriö päättää tarkemmin rekisteröinnin ehdoista, rekisteröintiä koskevassa hakemuksessa ilmoitettavista tiedoista sekä hakemusmenettelystä.

19 §

Tuotantoeläimen kasvattajan ilmoitusvelvollisuus

Tuotantoeläimen kasvattajan, joka myy tai muutoin luovuttaa toiselle eläimen, jonka ruokintaan on käytetty antibioottisia rehun lisäaineita sisältäviä rehuvalmisteita tai lääkerehuja, tulee ilmoittaa siitä eläimen ostajalle ja välittäjälle valmisteen käyttämiseen liittyvän varoajan aikana. Eläimen välittäjällä on sama velvollisuus.

20 §

Merkintä- ja pakkausvaatimukset

Valmistettavista, liikkeeseen laskettavista ja maahantuotavista rehuvalmisteista on annettava ostajalle, muulle luovutuksensaajalle ja käyttäjälle kirjallisesti tuoteselosteessa asianomaisen ministeriön päättämät tiedot. Myös muita tietoja voi antaa, jos ne ovat objektiivisia, mitattavissa ja perusteltavissa eivätkä voi johtaa kuluttajaa harhaan. Ministeriö päättää, mitä muita tietoja rehuvalmisteista voi ostajalle tuoteselosteessa ilmoittaa.

Ministeriö voi päättää, minkälainen merkintä rehuvalmisteen tuoteselosteessa on oltava, jos valmiste sisältää tai jos on perusteltua syytä olettaa, että se sisältää geenitekniikalla muunnettua rehuainetta.

Ministeriö voi tarvittaessa päättää tarkemmin tietojen ilmoittamisen perusteista ja tietoja ilmoitettaessa käytettävistä käsitteistä sekä muista liikkeeseen laskettaessa annettavista tiedoista.

Tuoteseloste on painettava tai kiinnitettävä pakkaukseen tai säiliöön taikka, milloin kysymys on ministeriön erikseen määräämistä tapauksista, liitettävä valmisteen mukana seuraaviin asiakirjoihin. Ministeriö päättää tarkemmin merkintöjen tekemisestä.

Valmistettavien, liikkeeseen laskettavien ja maahantuotavien rehuvalmisteiden tulee täyttää ministeriön määräämät pakkausvaatimukset.

21 §

Harhaanjohtava markkinointi

Rehuvalmisteita liikkeelle laskettaessa ostajille ei saa antaa tietoja, jotka johtavat harhaan rehuvalmisteen nimen, valmistustavan, sisällyksen, alkuperän, laadun, määrän, koostumuksen, vaikutuksen tai tuotantovaikutuksen taikka muiden seikkojen osalta.

22 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Rehuvalmisteen valmistajan ja pakkaajan sekä sen, joka on tuonut rehuvalmisteen Suomeen, on korvattava vahinko, joka käyttäjälle aiheutuu siitä, että rehuvalmiste ei ole siitä annettujen tietojen mukaista tai että siinä on muu virhe. Korvausvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos se, jolta vaaditaan korvausta, saattaa todennäköiseksi, ettei rehuvalmisteessa ollut vahingon aiheuttanutta virhettä silloin, kun hän laski sen liikkeeseen.

Rehuvalmisteen muun liikkeeseen laskijan vastuusta on voimassa, mitä kauppalaisissa (355/1987) säädetään.

4 luku

Viranomaiset

23 §

Yleinen ohjaus ja valvonta

Tämän lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu valtioneuvoston ohjesäännössä (1522/1995) tarkoitettulle asianomaiselle ministeriölle.

24 §

Valvontaviranomainen

Tämän lain täytäntöönpanosta sekä lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamisesta huolehtii kasvin-

tuotannon tarkastuskeskus. Maahantuontia valvoo kasvintuotannon tarkastuskeskuksen ohella tullilaitos. Lääkerehujen valvontaan osallistuvat lisäksi lääninhallitukset.

25 §

Valtuutetut tarkastajat ja näyteenottajat

Kasvintuotannon tarkastuskeskus käyttää valvontatehtävissä apunaan tehtävään kirjallisesti valtuuttamiaan tarkastajia ja näyteenottajia. Valtuutetut tarkastajat ja näyteenottajat toimivat tehtävissään virkamiehen vastuulla.

Jos valtuutettu tarkastaja tai näyteenottaja on estynyt suorittamasta tehtävänsä, kasvintuotannon tarkastuskeskus voi määrätä jonkun esteettömän henkilön tilapäisesti suorittamaan hänen tehtäviään.

5 luku

Valvonta

26 §

Valvonnan järjestämisen yleiset periaatteet

Rehuvalmisteita on valvottava tasapuolisesti ja säännöllisesti sekä erityisesti, kun on epäiltävissä, että valmiste on säännösten vastainen. Valvontatoimenpiteiden on oltava tarkoituksenmukaisia ja ne on sopivalla tavalla kohdistettava rehuvalmisteen valmistuksen, liikkeeseen laskemisen, käytön ja käsittelyn eri vaiheisiin. Asianomainen ministeriö päättää tarkemmin valvonnan järjestämisestä.

Valmistusta valvotaan valmistustiloihin ja valmistajan varastoihin tehtävillä pisto-koeluontoisilla tarkastuksilla ja näyteenotoilla valmistettavista tuotteista sekä tarkastamalla valmistajan omavalvonnan tuloksia.

27 §

Tarkastukset

Valvontaviranomaisilla sekä valtuutetuilla tarkastajilla ja näyteenottajilla on oikeus valvontaa varten tehdä tässä laissa mainittuja toimenpiteitä, päästä paikkoihin, joissa rehu-

valmisteita ja niitä koskevia asiakirjoja käsitellään tai säilytetään, sekä ottaa korvaukseta tarpeellisia näytteitä.

Asianomainen ministeriö päättää tarkemmin 1 momentissa tarkoitettusta tarkastustoiminnasta.

28 §

Valvontarekisterit

Valvontaviranomainen pitää valtakunnallista rekisteriä ja julkaisee luettelon 14 §:n 1 momentissa tarkoitetuista ilmoitusvelvollisista toiminnanharjoittajista, 14 §:n 4 momentissa tarkoitetuista luovutuskohteista, 17 §:ssä tarkoitetuista hyväksytyistä toiminnanharjoittajista sekä 18 §:ssä tarkoitetuista rekisteröidyistä toiminnanharjoittajista.

Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen 1 momentissa tarkoitettuihin rekistereihin ja niihin talletettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan henkilötietojen suojaa koskevaa lainsäädäntöä.

Asianomainen ministeriö päättää tarkemmin rekisterien pitämisestä ja julkaisemisesta.

29 §

Valvontasuunnitelma

Valvontaviranomaisen on laadittava vuosittain suunnitelma valvonnan järjestämisestä. Asianomainen ministeriö päättää tarkemmin valvontasuunnitelmasta.

30 §

Liikkeeseen laskettujen ja Euroopan unionista tuotavien rehuvalmisteiden valvonta

Liikkeeseen laskettuja rehuvalmisteita valvotaan kauppaan, varastointiin, luovutukseen ja käyttöön kohdistuvilla tarkastuksilla.

Muusta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen tuotu rehuvalmiste voidaan tarkastaa kuljetuksen aikana tai tavarann määräpajassa.

Asianomainen ministeriö voi päättää, että 2 momentissa tarkoitettujen rehuvalmisteen vastaanottajan on ilmoitettava etukäteen saapuvista rehuvalmiste-eristä valvontavi-

ranomaiselle sen antamien ohjeiden mukaisesti.

Ministeriö päättää tarkemmin, mitä muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa valmistettua lääkerhua saa Suomessa laskea liikkeeseen.

31 §

Maahantuonti- ja maastavientivalvonta

Asianomainen ministeriö voi päättää, että maahantuojan on ilmoitettava tuotaviksi aiotuista rehuvalmiste-eristä etukäteen valvontaviranomaiselle sen antamien ohjeiden mukaisesti. Ministeriö voi määrätä rehuvalmisteille maahantuontipaikat.

Maahantuotaviin rehuvalmiste-eriin sovelletaan pistokoelunneista valvontatarkastusta. Tarkastus tehdään aina, kun perustellusti voidaan epäillä valmisteesta aiheutuvan vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle. Tarkastusta varten maahantuotavista rehuvalmisteista voidaan ottaa näytteet maahantuontipaikassa rajalla tai valvontaviranomaisen kanssa erikseen sovitulla ehdoilla myös lähtömaassa.

Tarkastettavaa valmistetta voidaan valvontaviranomaisen määräyksestä säilyttää tullen valvonnassa asianomaisten viranomaisten hyväksymässä paikassa siihen saakka, kun valvontaviranomainen on hyväksynyt valmisteen maahantuonnin.

Maasta vietäviä rehuvalmisteita valvotaan tarkastuksilla ja valvomalla valmistajan laadunvalvontaa.

Maahantuotavan ja maastavietävän lääkerhun on täytettävä vähintään samat vaatimukset kuin Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisessä kaupassa liikkeeseen lasketta- vana lääkerhun. Ministeriö päättää tarvittaessa tarkemmin lääkerhujen maahantuonnista ja maastaviennistä.

32 §

Valvonnan tulosten julkaiseminen

Valvontaviranomainen julkaisee valvonnan tulokset. Asianomainen ministeriö päättää tarkemmin tulosten julkaisemisesta.

33 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuutta koskevassa lainsäädännössä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön liike- tai ammat- tialaisuudesta tai taloudellisesta asemasta luovuttaa syyttäjä- tai poliisiviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä 24 §:ssä tarkoi- tetuille viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten.

Riippumatta siitä, mitä viranomaisten toi- minnan julkisuutta koskevassa lainsäädän- nössä säädetään liike- tai ammat- tialaisuudesta, rehuvalmisteiden hyväksymistä koske- van hakemuksen käsittelyä varten annetuista tai laadituista tiedoista salassa pidettäviä ei- vät ole:

- 1) rehuvalmisteiden nimi ja koostumus;
- 2) rehuvalmisteiden fysikaalis-kemialliset ja biologiset ominaisuudet;
- 3) rehuvalmisteiden farmakologisen, toksiko- logisen ja ympäristötoksikologisen aineiston tulkinta;
- 4) rehuvalmisteiden valvonnassa käytettävät analysointimenetelmät; tai
- 5) eläintuotteiden lisäainejäämien tai niissä olevien lisäaineen hajoamistuotteiden val- vontamenetelmät.

Liike- tai ammat- tialaisuutena pidettäviä tietoja saa käyttää toisen hakijan eduksi vain, jos ensimmäinen hakija on siihen suos- tunut tai jos asianomaisen ministeriön pää- töksellä tarkemmin määrätty aika on kulunut rehuvalmisteiden hyväksymisestä, sen mukaan kuin Euroopan yhteisön säännökset edellyt- tävät.

34 §

Valvonnan kustannusten periminen

Tämän lain mukaisista viranomaisten suo- ritteista, lääninhallituksen suorittamaa lää- kerehujen valvontaa lukuun ottamatta, peri- tään valtiolle maksuja valtion maksuperuste- laissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan, jollei Euroopan yhteisön lainsäädän- nöstä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

Asianomainen ministeriö päättää tarvittaes- sa Euroopan yhteisön lainsäädännön tai Suo-

mea sitovan kansainvälisen sopimuksen edellyttämästä 1 momentissa tarkoitettusta maksusta.

35 §

Tarkastuspalkkiot ja kulujen korvaukset

Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen valtuuttamille tarkastajille ja näyteenottajille voidaan suorittaa tarkastuksista ja näyteenotosta palkkiota ja kustannusten korvausta valtion talousarvion rajoissa. Asianomainen ministeriö päättää palkkioiden ja korvausten suorittamisesta ja niiden perusteista.

6 luku

Pakkokeinot

36 §

Kielto

Valvontaviranomainen voi kieltää rehuvalmisteen:

1) valmistuksen, jos se valvontatarkastuksessa havaitsee, etteivät valmistuksessa käytettävät valmistus- tai säilytystilat, valmistusmenetelmät tai laitteet taikka valmistajan laadunvalvontamenetelmät tai tuotteet täytä niille tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia;

2) maahantuonnin tai maastaviennin, jos se valvontatarkastuksessa havaitsee, että rehuvalmiste ei täytä säädettyjä laatuvaatimuksia;

3) liikkeeseen laskemisen tai käytön, jos rehuvalmiste tai sen pakkaaminen taikka siitä annettava tieto ei täytä niille tässä laissa säädettyjä tai sen nojalla määrättyjä vaatimuksia.

Kielto on annettava määräaikaisena, jos sen perusteena oleva puutteellisuus on mahdollista poistaa. Kielto on viipymättä peruutettava, jos sen perusteena oleva puutteellisuus on poistettu tai jos sillä ei enää kiellon määräämisen kannalta ole merkitystä. Kieltoa on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen kiellä päätöksen täytäntöönpanoa tai määrää sitä keskeytettäväksi.

Rehuvalmisteen, jonka liikkeeseen laskeminen tai maahantuonti on kielletty, voi valvontaviranomainen määrätä käsiteltäväksi saastunnan aiheuttajan tuhoamiseksi tai muutoin soveliaalla tavalla taikka määrätä käytettäväksi muihin tarkoituksiin. Toiminnanharjoittaja vastaa toimenpiteistä aiheutuneista kustannuksista.

Rehuvalmiste, jonka liikkeeseen laskeminen tai maahantuonti on kielletty ja jota koskevaa puutteellisuutta ei ole mahdollista poistaa, on toiminnanharjoittajan kustannuksella palautettava tai valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla hävitettävä.

37 §

Hyväksymisen peruuttaminen tai tarkistaminen

Valvontaviranomaisen tulee peruuttaa 17 §:ssä tarkoitettu hyväksyminen, jos toiminnanharjoittaja lopettaa hyväksymisen kohteena olevan toiminnan tai jos toiminnassa ilmenee hyväksymisen kannalta vakavia puutteita tai poikkeamia, joita ei kohtuulliseksi katsottavassa määräajassa saada korjatuiksi.

Valvontaviranomaisen tulee tarkistaa hyväksyminen, jos toiminnanharjoittaja jo hyväksytyyn toiminnan lisäksi aikoo ryhtyä muuhun 17 §:ssä tarkoitettuun toimintaan tai jos aiotun toiminnan on tarkoitus korvata aiemmin hyväksytyt toiminta tai osa siitä.

38 §

Rekisteröimisen peruuttaminen tai tarkistaminen

Valvontaviranomaisen tulee peruuttaa 18 §:ssä tarkoitettu rekisteröinti, jos toiminnanharjoittaja lopettaa rekisteröinnin kohteena olevan toiminnan tai jos toiminnassa ilmenee rekisteröinnin kannalta vakavia puutteita tai poikkeamia, joita ei kohtuulliseksi katsottavassa määräajassa saada korjatuiksi.

Valvontaviranomaisen tulee tarkistaa rekisteröinti, jos toiminnanharjoittaja jo rekisteröidyn toiminnan lisäksi aikoo ryhtyä muuhun 18 §:ssä tarkoitettuun toimintaan tai jos aiotun toiminnan on tarkoitus korvata aiemmin rekisteröity toiminta tai osa siitä.

39 §

Uhkasakko

Valvontaviranomainen voi asettaa 36 §:ssä tarkoitettun kiellon tehosteeksi uhkasakon.

Uhkasakkoon sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

7 luku

Erinäiset säännökset

40 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

41 §

Rangaistussäännös

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskee liikkeeseen, käyttää, maahantuo tai maastavie rehuvalmistetta vastoin 4—12 §:n säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä taikka 13 §:ssä tarkoitettua rajoitusta,

2) valmistaa liikkeeseen laskemista varten, laskee liikkeeseen, käyttää tai maahantuo rehuvalmistetta, joka ei täytä 20 §:ssä ja sen nojalla annetuissa määräyksissä rehuvalmistelle asetettuja vaatimuksia,

3) harjoittaa 21 §:ssä tarkoitettua harhaanjohtavaa markkinointia,

4) laiminlyö noudattaa 16 §:ssä säädettyä laadunvalvontavelvollisuutta tai sen nojalla annettuja omavalvontaa koskevia säännöksiä tai määräyksiä taikka valmistaa tai säilyttää rehuvalmisteita vastoin sanotun säännöksen nojalla asetettuja valmistus- ja säilytystiloja, valmistusmenetelmiä tai laitteita koskevia vaatimuksia,

5) laiminlyö 14 tai 19 §:ssä säädetyn taikka 30 §:n 3 momentin tai 31 §:n 1 momentin nojalla määrätyn ilmoitusvelvollisuuden,

6) laiminlyö 15 §:ssä tarkoitettun tiedoston pitämisen tai tiedonantovelvollisuuden tai

7) laiminlyö 17 §:ssä säädetyn hyväksymisen tai 18 §:ssä säädetyn rekisteröimisen hakemisen,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *rehulakirikkomuksesta* sakkoon. Lisäksi rehuvalmiste pakkauksineen tai osa siitä taikka niiden arvo voidaan tuomita menetetyksi valtiolle, jollei se olosuhteet huomioon ottaen ole kohtuutonta.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

Kasvintuotannon tarkastuskeskus tekee 4 luvussa tarkoitettujen viranomaisten puolesta ilmoituksen 1 momentissa tarkoitettun rikkomuksen saattamiseksi syyteharkintaan. Ilmoitus voidaan jättää tekemättä sellaisesta rikkomuksesta, jota on kokonaisuutena pidettävä ilmeisen vähäisenä.

Rangaistus virkamiehen ja julkisyhteisön työntekijän salassapitovelvollisuuden rikkomisesta säädetään rikoslain (39/1889) 40 luvun 5 §:ssä.

42 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asianomaisen ministeriön päätöksellä.

43 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tällä lailla kumotaan 26 päivänä helmikuuta 1993 annettu rehulaki (234/1993) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Kumotun lain nojalla annetut maa- ja metsätalousministeriön päätökset jäävät kuitenkin edelleen voimaan, mikäli ne eivät ole ristiriidassa tämän lain kanssa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinlääkinnällisestä rajatarkastuksesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1192/1996) 1 §, 2 §:n 1 momentin 2 kohta ja 5 §:n 1 momentti seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on:

1) estää eläntautien leviäminen Euroopan yhteisön ulkopuolisista maista (*kolmannet maat*) Suomeen tuotavien tai kolmansista maista Suomen kautta edelleen kuljetettavien elävien eläinten sekä eläimistä saatavien elintarvikkeiden ja muiden eläintauteja mahdollisesti levittävien esineiden (*tavarat*) välityksellä;

2) turvata kolmansista maista Suomeen tai Suomen kautta muualle Euroopan yhteisön alueelle tuotavien eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieeninen laatu; ja

3) turvata kolmansista maista Suomeen tai Suomen kautta muualle Euroopan yhteisön alueelle tuotavien eläinperäisten rehujen hygieeninen laatu.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

2) 1 kohdassa mainitulle tuonnille ja kauttakuljetukselle eläntautien vastustamiseksi sekä elintarvikehygieenisen laadun ja eläin-

peräisten rehujen hygieenisen laadun turvaamiseksi asetettaviin vaatimuksiin. Asianomainen ministeriö päättää tarkemmin tämän lain ja rehulain (/1998) nojalla suoritettavan eläinperäisten rehujen valvonnan yhteensovittamisesta.

5 §

Tuontiehdot

Kolmansista maista Suomeen tuotavien tai Suomen kautta edelleen kuljetettavien eläinten ja tavaroiden on täytettävä asianomaisen ministeriön eläntautien leviämisen ehkäisemiseksi sekä elintarvikehygieenisen laadun ja eläinperäisten rehujen hygieenisen laadun turvaamiseksi antamat tarkemmat määräykset ja niitä on seurattava ministeriön määräämät asiakirjat. Ministeriö voi määrätä tuonnin ja kuljetuksen luvanvaraiseksi, jollei Euroopan yhteisön oikeusjärjestys muuta edellytä. Ministeriö voi lisäksi antaa eläntautien vastustamiseksi tarvittavia määräyksiä eläimen ja tavarain sekä kuljetusvälineen tai muun tuontiin liittyvän esineen käsitte-lystä maahantuonnin jälkeen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Laki

eläintautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 18 päivänä tammikuuta 1980 annettuun eläintautilakiin (55/1980) uusi 1 a § seuraavasti:

1 a §

Sen lisäksi, mitä 1 §:ssä säädetään, tätä lakia sovelletaan myös eläinperäisten rehujen hygieeniselle laadulle asetettaviin vaatimuksiin ja niiden noudattamisen valvontaan rehuja valmistettaessa, Euroopan yhteisön sisämarkkinoilla Suomeen tuotaessa ja Suomesta vietäessä sekä Suomesta Euroopan yhteisön ulkopuolisiin maihin vietäessä. Mitä tässä laissa säädetään eläintautien vastustamiseksi, ennalta ehkäisemiseksi ja leviämisen estämi-

seksi sekä tautitilanteen selvittämiseksi suoritettavista toimenpiteistä ja lain nojalla annettavista säännöksistä ja määräyksistä, koskee myös eläinperäisten rehujen hygieenisen laadun turvaamista. Asianomainen ministeriö päättää tarkemmin tämän lain ja rehulain (/1998) nojalla suoritettavan eläinperäisten rehujen valvonnan yhteensovittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 7 päivänä toukokuuta 1998